

Nadace pro záchranu Jizerských hor vykazuje po roce činnosti první úspěchy

Mezinárodní pomoc pro nemocné lesy

Katastrofální stav podstatné části Jizerských hor byl podnětem pro Správu chráněné krajinné oblasti Jizerské hory, aby před rokem iniciovala založení nadace, jejímž posláním je podpora projektů směřujících k racionálně odůvodněné záchraně a obnově této krajiny, poškozené imisemi a nevhodným hospodařením. Jizerské hory jsou dnes zřejmě ekologicky nejkontrastnějším územím ve střední Evropě. Vedle nejrůznějších zcela zničených lesních ploch je zde totiž dosud možné nalézt unikátní přirozené ekosystémy — zejména rašeliníště a bučiny, které nemají v Čechách obdoby.

Protože státní instituce nemají a v blízké budoucnosti zřejmě mít nebudou dostatek prostředků pro řešení této tíživé situace, byla v červnu 1993 založena Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor. Jejími členy jsou všichni polistopadoví exministři životního prostředí (Moldan, Dejmál a Vavroušek), významní vědci (prof. Fanta a prof. Jeník) i umělci — například německá spisovatelka českého původu

dr. Monšková, která nadaci poukázala 330 000 Kč. Nadaci se podařilo shromáždit finanční prostředky na několik reálných projektů. Největším obnosem — dvěma miliony korun — přispěl Fond prince Bernarda z Nizozemska. Saské ministerstvo zemědělství poskytlo 350 000 Kč, významná je také podpora velvyslance Velké Británie ve výši 400 000 Kč. Ministerstvo životního prostředí ČR uvolnilo 750 000 korun, stranou nezůstaly ani místní firmy — například vratislavický pivovar a jablonecká Preciosa s padesátitisícovými vklady.

„Prostředků pro řešení ničivých dopadů imisí ze sousedních států a drastického lesního hospodaření není stále dost. Ale se získanými financemi hospodaříme velice účelně pod odbornou kontrolou. Po ročním působení nadace můžeme s úlevou konstatovat, že se nám podařilo zachránit v dostatečné genetické pestrosti a početnosti téměř vykácený původní jizerskohorský smrk. Další původní cenné dřeviny — například jedle, buk a javor klen — mají téměř stoprocentní šanci na přežití. V lokalitě mezi Oldřichovem v Hájích a Hejnicemi chceme prosadit národní přírodní rezervaci Jizerskohorské bučiny a zachovat tak jedinečný komplex vzácných původních listnatých lesů. Do konce letošního roku budou vypracovány projekty obnovních systémů ekologické stability lesní krajiny a ve spolupráci s Lesy ČR začneme realizovat první nestandardní lesnicko-ekologické

opatření. Před dokončením je i monitorovací projekt, který by měl vyovědět více pravdy o stavu a vývoji imisní zátěže od roku 1991,“ řekl pro LD František Pelc, ředitel Správy CHKOJH a ředitel nadace.

Podle slov prof. J. Jeníka mají lesníci a ochranáři — v době pro Jizerské hory tak kritické — poslední příležitost, jak zajistit postupnou regeneraci lesních ekologických systémů celého pohoří, operativně projednat a vyhlásit zčásti přísnou ochranu a zčásti ekologické obhospodařování vzácných dosud zachovaných komplexů. Nyní je vypracován podrobný plán péče, například o navrhované pásmo národní rezervace Jizerskohorské bučiny. Jsou v něm zakotveny nejrůznější způsoby šetrného hospodaření, odpovídající charakteru prostředí. „V žádném případě neusilujeme o konzervování obnovy porostů a o zákaz vstupu do těchto chráněných lokalit. Jde nám o stanovení optimálního způsobu hospodaření z hlediska požadavků na současnou a výhledovou skladbu lesa, předpokládanou potřebu sadebního materiálu pro zalesňování s výhledem na příštích 10 až 20 let a o postupné rozšíření místně původních stromů — to je buk, jedle, javor, klen, dub, smrk, jilm horský, lípa velkolistá a další. Realizace našeho projektu by se mohla stát dobrým příkladem spolupráce těch, kteří v minulosti stáli proti sobě — lesníků a ochranářů,“ říká F. Pelc.

JAROSLAVA KOČÁRKOVÁ